

Spółeczne oczekiwania wobec nowego rządu

Czego przede wszystkim oczekuje Pan(i) od nowego rządu?

ODPOWIEDZI NA PYTANIE OTWARTE

Wyższe dochody, podwyżka pensji w budżetówce, podwyżka pensji minimalnej
Polityka antyimigrancka, niewpuszczanie uchodźców do Polski
Dobra współpraca w koalicji Zmiany w wymiarze sprawiedliwości, sądownictwie
Utrzymanie, kontynuacja polityki socjalnej, transferów socjalnych Niewyprzedawanie majątku państwowego
Mieszkalnictwo – rozwój Pojednanie, nieskłócanie ludzi, łagodzenie konfliktów
Lepsze życie, dobrobyt, poprawa jakości życia, godne życie Wsparcie dla rodzin
Naprawa finansów państwa Troska o emerytów i rencistów Liczenie się z głosem ludzi
Media publiczne – zmiany Zmiany w szkolnictwie Więcej kultury w polityce, mniej agresji
Niższe podatki, bardziej przejrzyste, prostsze podatki, zwiększenie kwoty wolnej
Poprawa jakości stanowienia prawa Zmiana, naprawa państwa Poszanowanie, przestrzeganie wolności, praw obywatelskich
Media publiczne – utrzymanie Sprawiedliwość, równość
Przywrócenie finansowania in vitro Rozliczenie poprzedniej władzy Poprawa sytuacji pracowników
Przeciwdziałanie zmianom klimatu, transformacja energetyczna **Dobre, mądre rządy** Poprawa sytuacji przedsiębiorców, dobrowolny ZUS
Bardziej etyczna polityka
Poprawa sytuacji ludzi młodych **Poprawa opieki zdrowotnej** Ochrona środowiska, ekologia
Normalności w polityce i życiu obywateli **Spokój, stabilizacja, porządek, ład** Poprawa sytuacji kobiet
Spełnienie obietnic wyborczych Dbanie o interes narodowy, suwerenność Polski w UE
Proeuropejska polityka pozyskanie środków z KPO **Zahamowanie inflacji** Dbanie o bezpieczeństwo państwa, obronność, modernizacja armii
Związki partnerskie dla osób LGBT, walka z homofobią **Kontynuacja w polityce**
Ograniczenie programów społecznych Żeby nie było wojny
Poprawa sytuacji osób z niepełnosprawnościami **Przywrócenie praworządności** Utrzymanie dużych inwestycji zapoczątkowanych przez PiS, np. CPK
Złagodzenie prawa antyaborcyjnego, powrót do kompromisu aborcyjnego **Poprawa sytuacji gospodarczej**
Inne konkretne postulaty Neutralność światopoglądowa państwa
Poprawa polityki zagranicznej

Pesymistyczne przewidywania
Brak oczekiwań, aby nie było gorzej
Trudno powiedzieć, nie interesuję się polityką

Badanie „Cele rządu” zostało zrealizowane metodą wywiadów telefonicznych wspomaganych komputerowo (CATI) w okresie od 4 do 8 grudnia 2023 roku na próbie dorosłych mieszkańców Polski (N=1000)

W tygodniu poprzedzającym powołanie gabinetu Donalda Tuska zapytaliśmy respondentów o ich oczekiwania wobec nowej rządzącej ekipy. Ankietowani nie korzystali z gotowej kafeterii, ale samodzielnie formułowali odpowiedzi na to pytanie¹.

Oczekiwania wobec rządu Donalda Tuska koncentrują się wokół kwestii dotyczących jakości rządzenia. Oprócz ogólnych postulatów odnoszących się do dobrych rządów i skutecznego działania w celu poprawy sytuacji w kraju najczęściej wskazywano na potrzebę bardziej etycznej polityki, ograniczenia korupcji i afer, uczciwych i transparentnych działań. Często były postulaty rozliczenia poprzedniej władzy i naprawy państwa, cofnięcia szkód i błędów poprzedników. Obok oczekiwanej zmiany w polityce pojawiały się też jednak postulaty dotyczące kontynuacji tego, co było dobre w polityce PiS, niezniszczenia dorobku poprzedników. Towarzyszyło temu przekonanie, że działania rządzącej ekipy powinny prowadzić do wygaszania konfliktów politycznych, pojednania, zakończenia wojny polsko-polskiej. Oczekiwania pod adresem nowego rządu wyrażają takie hasła jak spokój, stabilizacja, ład, porządek, a także sprawiedliwość, równość oraz normalność. Wyrażano ponadto nadzieję, że rządzący spełnią przedwyborcze obietnice, że będą liczyć się z głosem wyborców. Inne oczekiwania odnosiły się do dobrej współpracy w koalicji, poprawy jakości stanowienia prawa.

Konkretniej sformułowane oczekiwania odwołujące się do sfery wartości i idei dotyczyły przede wszystkim przywrócenia praworządności, przestrzegania konstytucji, poszanowania wolności i praw obywatelskich oraz zmian w wymiarze sprawiedliwości. Ponadto postulowano złagodzenie prawa antyaborcyjnego, przywrócenie finansowania in vitro, przestrzeganie neutralności światopoglądowej państwa, poprawę sytuacji osób LGBT+ (m.in. prawną instytucjonalizację związków osób tej samej płci). Odnoszono się także do funkcjonowania mediów publicznych – obok głosów wzywających do zmian pojawiły się także głosy im przeciwnie.

Z reguły oczekiwania towarzyszące powołaniu nowego rządu dotyczą przede wszystkim kwestii społeczno-ekonomicznych i wiążą się z nadziejami na poprawę warunków życia. Oczekiwania w tym zakresie wydają się obecnie mniej wyraźne niż były w odniesieniu do poprzednich rządów u progu ich działalności. Najczęściej powtarza się wśród nich postulat zahamowania wzrostu cen. Obok ogólnych oczekiwań dotyczących poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej pojawiały się w znacznej mierze przeciwstawne postulaty. Z jednej strony mówiono o potrzebie bardziej liberalnych rozwiązań: ograniczeniu programów socjalnych (używając języka respondentów – zmniejszeniu „rozdawnictwa”), a także obniżeniu podatków, poprawie sytuacji przedsiębiorców i naprawie finansów państwa, z drugiej strony postulowano utrzymanie transferów socjalnych, wsparcie emerytów,

¹ Badanie „Cele rządu” zostało zrealizowane metodą wywiadów telefonicznych wspomaganym komputerowo (CATI) w okresie od 4 do 8 grudnia 2023 roku na próbie dorosłych mieszkańców Polski (N=1000).

rencistów, rodzin, niepełnosprawnych i innych grup społecznych. Wyrażano też poparcie dla kontynuacji dużych inwestycji państwowych (jak CPK) oraz sprzeciw wobec prywatyzacji państwowych przedsiębiorstw (wyprzedzały majątku narodowego).

Wśród innych obszarów, których funkcjonowanie powinno się poprawić, wymieniano najczęściej system opieki zdrowotnej, wskazywano także na potrzebę zmian w szkolnictwie, troski o środowisko naturalne oraz zapobieganie zmianom klimatu. Ponadto postulowano wzmocnienie obronności państwa, modernizację armii, a także wyrażano sprzeciw wobec przyjmowania do naszego kraju imigrantów i uchodźców.

Dość często mówiono o polityce zagranicznej. Poza ogólnymi stwierdzeniami dotyczącymi potrzeby poprawy pozycji i obrazu Polski na arenie międzynarodowej, na ogół odnoszono się do sytuacji naszego kraju w Unii Europejskiej: część osób postulowała bardziej proeuropejską politykę i odblokowanie pieniędzy z KPO, inni z kolei akcentowali konieczność dbania o interes narodowy, suwerenność oraz sprzeciw wobec proponowanych zmian w traktatach UE.

Czego przede wszystkim oczekuje Pan(i) od nowego rządu?

ODPOWIEDZI OGÓLNU RESPONDENTÓW NA PYTANIE OTWARTE

OGÓLNE POSTULATY I OCZEKIWANIA DOTYCZĄCE JAKOŚCI RZĄDZENIA	
Dobre, mądre rządy, skuteczność w rządzeniu, poprawa sytuacji – ogólnie	11%
Bardziej etyczna polityka – mniej korupcji i afer, złodziejstwa, mniej oszustw, więcej uczciwości, jawności	9%
Rozliczenie poprzedniej władzy – ogólnie	8%
Spokój, stabilizacja, porządek, ład, stabilność – ogólnie	6%
Spełnienie obietnic wyborczych, dotrzymanie słowa	5%
Sprawiedliwość, równość – hasłowo	5%
Zmiana, naprawa państwa, naprawa błędów poprzedniego rządu	4%
Kontynuacja w polityce, niezniszczenie tego, co zbudował PiS	4%
Normalności w polityce i życiu obywateli, powrotu do normalności	2%
Więcej kultury w polityce, mniej agresji, mniej kłótni, lepszy styl rządzenia	2%
Pojednanie, nieskłócanie ludzi, łagodzenie konfliktów, zakończenie wojny polsko-polskiej	2%
Liczenie się z głosem ludzi, słuchanie ludzi	1%
Dobra współpraca w koalicji, obawy z tym związane	1%
Poprawa jakości stanowienia prawa, lepsze prawo	1%
IDEE i WARTOŚCI	
Przywrócenie praworządności, działania w granicach prawa, przestrzeganie konstytucji	4%
Poszanowanie, przestrzeganie wolności, praw obywatelskich	2%
Zmiany w wymiarze sprawiedliwości, sądownictwie	2%
Złagodzenie prawa antyaborcyjnego, powrót do kompromisu aborcyjnego	2%
Neutralność światopoglądowa państwa	1%
Przywrócenie finansowania in vitro	1%
Związki partnerskie dla osób LGBT, walka z homofobią	1%
Media publiczne – zmiany	1%
Media publiczne – utrzymanie, brak zmian	1%

Czego przede wszystkim oczekuje Pan(i) od nowego rządu?

ODPOWIEDZI OGÓŁU RESPONDENTÓW NA PYTANIE OTWARTE

GOSPODARKA, FINANSE, POLITYKA SPOŁECZNA	
Zahamowanie inflacji, wzrostu cen, obniżenie stóp procentowych, niższe ceny energii	5%
Ograniczenie programów społecznych, mniej wsparcia socjalnego, mniej „rozdawnictwa”	4%
Niższe podatki, bardziej przejrzyste, prostsze podatki, zwiększenie kwoty wolnej itp.	4%
Troska o emerytów i rencistów, utrzymanie 13. emerytury itd., wzrost emerytur, emerytura bez podatku	4%
Poprawa sytuacji gospodarczej, rozwój gospodarczy, nowe inwestycje	3%
Lepsze życie, dobrobyt, poprawa jakości życia, godne życie	3%
Utrzymanie, kontynuacja polityki socjalnej, transferów socjalnych	2%
Poprawa sytuacji przedsiębiorców, dobrowolny ZUS	2%
Wyższe dochody, podwyżka pensji w budżetówce, podwyżka płacy minimalnej	2%
Niewyprzedawanie majątku państwowego, państwowych spółek	1%
Utrzymanie dużych inwestycji zapoczątkowanych przez PiS, np. CPK	1%
Naprawa finansów państwa, ograniczenie wydatków budżetowych	1%
Poprawa sytuacji pracowników, likwidacja umów śmieciowych, więcej miejsc pracy	1%
Wsparcie dla rodzin, dzieci, poprawa sytuacji samotnych rodziców	1%
Poprawa sytuacji osób z niepełnosprawnościami	1%
Poprawa sytuacji ludzi młodych, lepsze perspektywy dla młodych	1%
Poprawa sytuacji kobiet	1%
Mieszkalnictwo – rozwój	1%
INNE OBSZARY	
Poprawa opieki zdrowotnej	6%
Zmiany w szkolnictwie, reforma edukacji, poprawa sytuacji nauczycieli, podwyżki	4%
Proeuropejska polityka, otwarcie na UE, pozyskanie środków z KPO	3%
Dbanie o interes narodowy, suwerenność Polski w UE, weto wobec zmiany traktatów	2%
Polityka antyimigrancka, niewpuszczanie uchodźców do Polski	2%
Dbanie o bezpieczeństwo państwa,	2%
Żeby nie było wojny	1%
Poprawa polityki zagranicznej, poprawa pozycji, wizerunku Polski	1%
Ochrona środowiska, ekologia – ogólnie	1%
Przeciwdziałanie zmianom klimatu, transformacja energetyczna	1%
Inne konkretne postulaty	4%
Brak oczekiwań, aby nie było gorzej – ogólnie	7%
Pesymistyczne przewidywania, brak perspektyw, oczekiwania dymisji rządu, niechęć do rządu	6%
Trudno powiedzieć, nie interesuję się polityką	8%

Jeśli popatrzeć na najczęściej formułowane oczekiwania elektoratów poszczególnych formacji politycznych, można powiedzieć, że wyborcy ugrupowań tworzących koalicję rządową zgadzają się co do tego, że nowy rząd powinien zająć się rozliczeniem poprzedniej ekipy, naprawą państwa, przywróceniem praworządności, zapewnieniem spokoju, stabilizacji i porządku, zmianami w szkolnictwie oraz poprawą sytuacji gospodarczej. Wyborcy Prawa i Sprawiedliwości chcieliby przede wszystkim kontynuacji – zachowania rozwiązań wprowadzonych przez tę partię, zwłaszcza w polityce społecznej. Zwolennicy Konfederacji oczekują głównie ograniczenia programów społecznych.

Najczęstsze oczekiwania wyborców Koalicji Obywatelskiej

Rozliczenie poprzedniej władzy (20%)
Przywrócenie praworządności (14%)
Proeuropejska polityka, pozyskanie środków z KPO (12%)
Bardziej etyczna polityka, uczciwość w polityce, mniej afer i korupcji (11%)
Zmiana, naprawa państwa (10%)
Normalność, powrót do normalności (8%)
Spokój, stabilizacja, porządek (7%)
Poprawa opieki zdrowotnej (7%)
Ograniczenie programów społecznych, rozdawnictwa (7%)
Dobre, mądre rządy, skutecznie działające dla poprawy sytuacji w kraju (6%)
Zmiany w szkolnictwie (6%)
Zahamowanie wzrostu cen (5%)
Poprawa sytuacji gospodarczej (5%)

Najczęstsze oczekiwania wyborców Trzeciej Drogi

Poprawa opieki zdrowotnej (18%)
Zmiany w szkolnictwie (12%)
Rozliczenie poprzedniej władzy (12%)
Zmiana, naprawa państwa (10%)
Bardziej etyczna polityka, uczciwość w polityce, mniej afer i korupcji (9%)
Spokój, stabilizacja, porządek (9%)
Dobre, mądre rządy, skutecznie działające dla poprawy sytuacji w kraju (8%)
Zmiany w wymiarze sprawiedliwości (6%)
Niższe i prostsze podatki (6%)
Poprawa sytuacji gospodarczej (6%)
Spełnienie obietnic wyborczych (6%)
Przywrócenie praworządności (5%)
Sprawiedliwość, równość (5%)

Najczęstsze oczekiwania wyborców Nowej Lewicy

Rozliczenie poprzedniej władzy (17%)
Złagodzenie prawa antyaborcyjnego (14%)
Zmiany w szkolnictwie (12%)
Ochrona środowiska (12%)
Przywrócenie praworządności (12%)
Spokój, stabilizacja, porządek (10%)
Proeuropejska polityka, pozyskanie środków z KPO (9%)
Lepsze życie, dobrobyt (9%)
Związki partnerskie dla osób LGBT, walka z homofobią (9%)
Niższe, prostsze podatki (9%)
Przeciwdziałanie zmianom klimatu, transformacja energetyczna (7%)
Poprawa sytuacji gospodarczej (7%)
Poprawa sytuacji kobiet (7%)
Neutralność światopoglądowa państwa (6%)
Zmiany w wymiarze sprawiedliwości (6%)
Rozwój mieszkalnictwa (5%)
Dobre, mądre rządy, skutecznie działające dla poprawy sytuacji w kraju (5%)

Najczęstsze oczekiwania wyborców Prawa i Sprawiedliwości

Kontynuacja polityki poprzednich rządów (12%)
Dobre, mądre rządy, skutecznie działające dla poprawy sytuacji w kraju (12%)
Sprawiedliwość, równość (10%)
Kontynuacja polityki socjalnej, utrzymanie transferów socjalnych (8%)
Bardziej etyczna polityka, uczciwość w polityce, mniej afer i korupcji (7%)
Spełnienie obietnic wyborczych (7%)
Bezpieczeństwo państwa, obronność (6%)
Troska o emerytów i rencistów (6%)
Kontynuacja dużych inwestycji zapoczątkowanych przez PiS (5%)
Pesymistyczne przewidywania (14%)
Brak oczekiwań (7%)

Najczęstsze oczekiwania wyborców Konfederacji WiN

Ograniczenie programów społecznych, rozdawnictwa (15%)

Poszanowanie wolności i praw i obywatelskich (10%)

Bardziej etyczna polityka, uczciwość w polityce, mniej afer i korupcji (10%)

Polityka antyimigrancka (10%)

Rozliczenie poprzedniej władzy (10%)

Niższe i prostsze podatki (9%)

Poprawa sytuacji gospodarczej (7%)

Poprawa opieki zdrowotnej (7%)

Niewyprzedawanie majątku państwowego (6%)

Dobre, mądre rządy, skutecznie działające dla poprawy sytuacji w kraju (6%)

Dbanie o interes narodowy, suwerenność w UE (5%)

Kontynuacja polityki poprzednich rządów (5%)

Pesymistyczne przewidywania (14%)

Brak oczekiwań (8%)